

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้องลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ สรุปได้ความว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ปรากฏว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรค ไทยพิทักษ์ไทย ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๓ สาขา ดังนี้

สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ที่ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ที่ตำบลพระยืน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น

ภายหลังครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๔ ตำบลวังชมภู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตำบลบางม่วง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และส่งทะเบียนสมาชิกพรรค จำนวน ๗,๐๕๕ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณารับรอง การจัดตั้งสาขาพรรคไทยพิทักษ์ไทย จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น สาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์

สำหรับการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาไม่รับรอง เนื่องจากปรากฏว่ามีชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุมสาขาพรรค จำนวน ๒๓ คน ให้ถ้อยคำต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุมพรว่า ไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่ลายมือชื่อนั้นเป็นของตน เนื่องจากมีตัวแทนของพรรคให้ลงลายมือชื่อในภายหลัง และนายยัง เกตุพิมล เจ้าของบ้าน

ซึ่งปรากฏในรายงานการประชุมว่าเป็นสถานที่ตั้งสาขาพรรคให้ถือย่อกำว่า ไม่อนุญาตให้ใช้บ้านเลขที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งสาขาพรรค การจัดตั้งสาขาพรรคจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงเห็นว่า เมื่อครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ พรรคไทยพิทักษ์ไทยจึงไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ เป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้พรรคไทยพิทักษ์ไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ซึ่งพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้มีหนังสือชี้แจง ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ สรุปได้ความว่า ในการจัดประชุมสมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร ในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๗ มีสมาชิกร่วมประชุมประมาณ ๑๐ คน เนื่องจากฝนตก บ้านสมาชิกพรรคอยู่ห่างไกล จึงเป็นความบกพร่องของผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่

มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

ดังนั้นกรณีจะเป็นไปตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ ดังกล่าว จะต้องเป็นกรณีที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง

พรรคการเมืองดังกล่าวจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และกรณีที่สองจะต้องมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

สำหรับกรณีตามคำร้องขอให้จริงรับฟังได้ตามคำร้องของผู้ร้องว่า เมื่อครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคไทยพิทักษ์ไทยแล้ว พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคเพียง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนการจดทะเบียนสาขาพรรคลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรอง เนื่องจากมีสมาชิกพรรคเข้าประชุมเพื่อเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคไม่ถึง ๓๐ คน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคข้อ ๕๗ และพรรคไทยพิทักษ์ไทยเองในคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ยอมรับมีสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมเพียงเล็กน้อย ประมาณ ๑๐ คนเท่านั้น และยังได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้

เมื่อพรรคไทยพิทักษ์ไทยมิได้จัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา คือ ขาดสาขาภาคใต้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคไทยพิทักษ์ไทย จึงเป็นกรณีที่พรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ